YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)
13 päivänä syyskuuta 2000 *

Asiassa C-341/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies H. van Vliet, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

vastaan

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön eurooppaoikeuden yksikön päällikkö M. A. Fierstra, Bezuidenhoutseweg 67, Haag,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 28 ja EY 30 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se on 16.12.1992 antanut Verordening voorkoming introductie van uitheemse toxische dinoflagellaten -nimisen asetuksen (asetus ulkomaisten myrkyllisten dinoflagellaattien tuontikiellosta),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: ensimmäisen jaoston puheenjohtaja L. Sevón, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn, P. Jann, H. Ragnemalm ja M. Wathelet (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett, sittemmin kirjaaja R. Grass,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten ja väliintulijan 2.12.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

ottaen huomioon 16.12.1999 annetun määräyksen, jolla suullinen käsittely aloitettiin uudelleen, asianosaisia pyydettiin toimittamaan uusia asiakirjoja ja asianosaisia kehotettiin esittämään vaatimuksensa kanteen tutkittavaksi ottamisesta,

ottaen huomioon esitetyt uudet asiakirjat ja asianosaisten vaatimukset kanteen tutkittavaksi ottamisesta,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 30.9.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Alankomaiden kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 28 ja EY 30 artikla) mukaisia velvoitteitaan, koska se on 16.12.1992 antanut Verordening voorkoming introductie van uitheemse toxische dinoflagellaten -nimisen asetuksen (asetus ulkomaisten myrkyllisten dinoflagellaattien tuontikiellosta; jäljempänä riidanalainen asetus).

2 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 20.3.1998 antamallaan määräyksellä Ranskan tasavallan väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia. Ranskan tasavalta ei ole kuitenkaan esittänyt vaatimuksia.

3 Alankomaiden hallitus väitti ensimmäistä kertaa 2.12.1999 pidetyssä istunnossa, että kanne on kokonaisuudessaan jätettävä tutkimatta, koska sille ei ollut annettu mahdollisuutta esittää huomautuksia riidanalaisesta asetuksesta ennen kuin se sai kyseistä asetusta koskevan perustellun lausunnon 20.10.1994, sillä sen saamat viralliset huomautukset olivat koskeneet ainoastaan aikaisempia säädöksiä.

4 Voidakseen lausua jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen tutkittavaksi ottamisesta yhteisöjen tuomioistuin avasi työjärjestyksen 60 artiklan nojalla suullisen käsittelyn uudelleen ja pyysi asianosaisia toimittamaan tietyn heidän välillään käydyn kirjeenvaihdon ja esittämään kirjalliset huomautuksensa tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisesta 16.12.1999 antamallaan määräyksellä.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

5 Asiakirjoista, joita asianosaiset ovat täydentäneet sen määräyksen seurauksena, joka koskee suullisen käsittelyn avaamista uudelleen, ilmenee, että komissio lähetti 1.8.1991 Alankomaiden hallitukselle ensimmäisen virallisen huomautuksen siitä, että kaksi Alankomaiden säädöstä, vuoden 1988 Importregeling levende oesters (vuoden 1988 eläviä ostereita koskeva tuontijärjestelmä) ja vuoden 1988 II Importregeling verse mosselen (vuoden 1988 II tuoreita simpukoita koskeva tuontijärjestelmä), eivät olleet sopusoinnussa yhteisön oikeuden kanssa. Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat 7.11.1991 antamassaan vastauksessa, että kyseiset säädökset oli kumottu ja korvattu 25.2.1991 annetulla

Besluit behandeling tweekleppige weekdieren afkomstig uit vreemde wateren -nimisellä asetuksella (asetus ulkomaisista vesistöistä peräisin olevien kaksikuoristen nilviäisten käsittelystä; jäljempänä vuoden 1991 asetus). Niinpä komissio osoitti 18.5.1993 Alankomaiden hallitukselle uuden virallisen huomautuksen, jossa se väitti myös tämän asetuksen olevan perustamissopimuksen 30 artiklan vastainen.

6 Tällä välin Alankomaiden viranomaiset olivat muuttaneet uudelleen asiaan sovellettavaa säädöstä. Produktschap voor Vis en Visproduktenin (kalan ja kalatuotteiden tuottajien järjestö; jäljempänä Produktschap) johtokunta antoi 16.12.1992 riidanalaisen asetuksen, jolla pyritään estämään ulkomaisten myrkyllisten dinoflagellaattien tuominen Alankomaiden vesistöihin. Tämä asetus, joka tuli voimaan 1.1.1993, on käsiteltävänä olevan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen kohteena.

7 Komissio sai teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/189/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1998 annetulla neuvoston direktiivillä 88/182/ETY (EYVL L 81, s. 75; jäljempänä direktiivi 83/189/ETY), mukaisesti 6.5.1992 nähtäväkseen riidanalaisen asetuksen, joka oli tuolloin luonnosvaiheessa.

8 Direktiivissä 83/189/ETY säädetään tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä, jonka mukaan jäsenvaltioiden on annettava komissiolle tiedoksi kaikki teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, jotka komissio saattaa välittömästi muiden jäsenvaltioiden tietoon (8 artiklan 1 kohta). Komissio ja jäsenvaltiot voivat esittää teknistä määräystä koskevasta ehdotuksesta tiedon antaneelle jäsenvaltiolle huomautuksia, jotka tämän jäsenvaltion on otettava

myöhemmässä teknisen määräyksen valmistelussa mahdollisuuksien mukaan huomioon (8 artiklan 2 kohta). Direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on lykättävä teknisen määräyksen antamista kuuden kuukauden ajaksi ilmoituspäivästä, jos komissio tai toinen jäsenvaltio esittää kolmen kuukauden kuluessa edellä tarkoitetusta päivästä yksityiskohtaisen lausunnon, jonka mukaan suunniteltua toimenpidettä tulisi muuttaa siitä tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle mahdollisesti aiheutuvien esteiden poistamiseksi tai vähentämiseksi.

9 Komissio väitti 6.8.1992 päivätyssä yksityiskohtaisessa lausunnossaan direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti, että riidanalainen asetus, joka oli tuolloin vielä luonnosvaiheessa, ei olisi sopusoinnussa perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa, jos asetus annettaisiin ottamatta huomioon komission esittämiä huomautuksia. Kirjeessään komissio kiinnitti Alankomaiden viranomaisten huomiota siihen, että jos tämä teknistä määräystä koskeva ehdotus hyväksytään ottamatta huomioon komission vastalauseita, komissio pitää yksityiskohtaista lausuntoa perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisena virallisena huomautuksena ja Alankomaiden hallituksen direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan nojalla antamaa vastausta perustamissopimuksen kyseisessä määräyksessä tarkoitettuina huomautuksina.

10 Alankomaiden maatalousministeriö toimitti komissiolle 17.5.1993 riidanalaisen asetuksen lopullisen tekstin, joka oli hyväksytty tekemättä pienintäkään muutosta komissiolle tiedoksi annettuun ehdotukseen.

11 Alankomaiden pysyvä edustaja Euroopan unionissa ilmoitti 13.7.1993 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että Produktschap oli 1.1.1993 kumonnut vuoden 1991 asetuksen, ja väitti, että 18.5.1993 päivätyllä virallisella huomautuksella ei siten ollut enää kohdetta.

12 Riidanalaisesta asetuksesta Alankomaiden pysyvä edustaja Euroopan unionissa esitti, että direktiivin 83/189/ETY mukaisten tiedoksiantojen johdosta komission 6.8.1992 antaman yksityiskohtaisen lausunnon jälkeen Alankomaiden viranomaisten ja komission PO VI:n ja oikeudellisen yksikön edustajien välillä käytiin keskusteluja 24.11.1992. Tällöin komissio oli Alankomaiden pysyvän edustajan mukaan todennut, että riidanalaisen asetuksen säännökset eivät lähemmän tarkastelun perusteella vaikuttaneet suhteettomilta perustamissopimuksen 36 artiklan valossa. Komissio oli antanut ymmärtää, ettei se nähnyt estettä sille, että asetusluonnos, sellaisena kuin se oli sille annettu tiedoksi, hyväksyttäisiin.

13 Komissio osoitti 20.10.1994 Alankomaiden kuningaskunnalle perustellun lausunnon, jossa se totesi, että riidanalainen asetus oli annettu ottamatta huomioon komission 6.8.1992 päivätyssä yksityiskohtaisessa lausunnossa esittämiä vastalauseita. Komission edustajat eivät komission tietämän mukaan todenneet 24.11.1992 käydyssä keskustelussa, että riidanalainen asetus olisi sopusoinnussa perustamissopimuksen 30—36 artiklan kanssa. Vaikka komissio pahoitteli Alankomaiden viranomaisten mahdollista väärinkäsitystä, se totesi, että sen on pysyttävä kyseisessä yksityiskohtaisessa lausunnossa esittämässään kannassa.

Kanteen tutkittavaksi ottamista koskevat asianosaisten näkemykset

14 Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, onko komission direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan nojalla esittämä, 6.8.1992 päivätty yksityiskohtainen lausunto perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitettu sääntöjenmukainen virallinen huomautus.

15 Alankomaiden hallituksen mukaan direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukaista yksityiskohtaista lausuntoa ei ole pidettävä perustamissopimuksen

169 artiklan edellytykset täyttävänä virallisena huomautuksena, koska kyseinen lausunto koskee yksinomaan asetusluonnosta ja koska sitä ei ole esitetty tilanteessa, jossa jäsenvaltio olisi jo jättänyt noudattamatta jotain perustamissopimuksen mukaista velvoitettaan.

16 Komissio katsoo, että mikään perustamissopimuksen 169 artiklassa ei estä sitä, että direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukaista yksityiskohtaista lausuntoa voitaisiin pitää virallisena huomautuksena. Missään määräyksessä ei määrätä, että perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitettu virallinen huomautus olisi tehtävä tietyssä muodossa. Mainitussa artiklassa määrätään ainoastaan, että jäsenvaltiolle, jota asia koskee, on varattava tilaisuus esittää huomautuksensa, mikä komission mukaan tehtiin 6.8.1992 päivätyllä kirjeellä. Kyseisessä kirjeessä määriteltiin riidan kohde ja annettiin Alankomaiden viranomaisille tiedot, jotka olivat tarpeen niiden valmistellessa huomautuksiaan ja vastinettaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

17 Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen tavoitteesta seuraa, että virallisen huomautuksen tarkoituksena on toisaalta määritellä riidan kohde ja antaa jäsenvaltiolle, jota kehotetaan esittämään huomautuksensa, tarvittavat tiedot vastineensa valmistelemiseksi (ks. asia 289/94, komissio v. Italia, tuomio 17.9.1996, Kok. 1996, s. I-4405, 15 kohta) ja toisaalta antaa tälle jäsenvaltiolle mahdollisuus täyttää velvoitteensa ennen kuin asia saatetaan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi (asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999, Kok. 1999. s. I-7773, 23—24 kohta).

18 Virallisen huomautuksen lähettäminen merkitsee sitä, että kyseessä olevan jäsenvaltion väitetään tätä aikaisemmin jättäneen noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan.

19 On kuitenkin todettava, että direktiivin 83/189/ETY mukaista yksityiskohtaista lausuntoa annettaessa jäsenvaltion, jolle lausunto oli osoitettu, ei voida katsoa syyllistyneen yhteisön oikeuden rikkomiseen, koska asetus oli vasta luonnosvaiheessa.

20 Päinvastainen näkemys johtaisi siihen, että yksityiskohtainen lausunto olisi ehdollinen virallinen huomautus, jonka olemassaolo riippuisi siitä, kuinka kyseessä oleva jäsenvaltio toimii lausunnon seurauksena. Tällainen epävarmuus on ristiriidassa oikeusvarmuuden kanssa, jonka edellytetään kuuluvan sellaiseen menettelyyn, joka voi johtaa oikeudenkäyntiin.

21 Edellä esitetyn perusteella komission nostama jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne on jätettävä tutkimatta työjärjestyksen 92 artiklan 2 kohdan mukaisesti, koska 169 artiklan edellytykset täyttävää virallista huomautusta ei ole esitetty.

Oikeudenkäyntikulut

22 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Alankomaiden kuningaskunta on vaatinut, että komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Kanne jätetään tutkimatta.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Annettiin Luxemburgissa 13 päivänä syyskuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

L. Sevón

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä